

Finantsinspeksiooni seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu seletuskiri

1. SISSEJUHATUS

1.1. Sisukokkuvõte

Käesoleva finantsinspeksiooni seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) viiakse kehtivatesse õigusaktidesse sisse järgmised muudatused:

- a) nähakse ette alused, mille kohaselt ühisrahastusteenuse osutajad saavad hakata Finantsinspeksioonilt tegevusluba taotlema alates 2021. a. 10. novembrist ning Finantsinspeksioon saab eelnimetatud ühisrahastusteenuste osutajate üle hakata teostama finantsjärelevalvet;
- b) antakse Finantsinspeksioonile järelevalvevolitused pankade jt finantsturuosaliste keskkonnasäästlikkusega ning jätkusuutlikkusriskidega¹ seonduva teabe avalikustamise üle järelevalve teostamiseks ning vajadusel nõuete rikkumise korral sanktsioonide määramiseks;
- c) täpsustatakse välismaiste börsiemitentide ning nende Eestis asuvate aktsionäride vahel teabe jagamist.

Kõik eelnimetatud muudatused põhinevad järgmistel EL õigusaktidel:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/1503, mis käsitleb ettevõtjatele Euroopa ühisrahastusteenuse osutajaid ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/1129 ja direktiivi (EL) 2019/1937 (ELT L 347, 20.10.2020, lk 1–49) ja mida kohaldatakse alates 10.11.2021;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/1504, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta (ELT L 347, 20.10.2020, lk 50–51) ja mis tuleb riigisisesse õigusesse üle võtta hiljemalt 10.05.2021 ja mida hakatakse kohaldama alates 10.11.2021;
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris ja mida kohaldatakse alates 10.03.2021, kuid mille aruandluskohustusi sisustavaid rakendusakte plaanitakse kohaldada alates 01.01.2022;
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 ning mille nõuded finantsturu osalistele ja finantsnõustajatele lepingueelses teabes ja perioodilistes aruannetes täiendava teabe esitamiseks kohalduvad alates 01.01.2022² ja 01.01.2023³;
- 5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/36/EÜ noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise kohta (edaspidi aktsionäride direktiiv) alusel vastu võetud Euroopa Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/1212, millega

¹ keskkonnanalane, sotsiaalne või juhtimisega seotud sündmus või tingimus, mis toimumise korral võib avaldada reaalsel või potentsiaalsel olulist negatiivset mõju investingu väärtusele

² kliimamuutuste leevendamise ning kliimamuutustega kohanemise keskkonnaeesmärkide suhtes

³ vee ja mereressursside kestliku kasutamise ning kaitse, ülemineku ringmajandusele, saastuse vältimise ja tõrje ning elurikkuse ja ökosüsteemide kaitse ja taastamise keskkonnaeesmärkide suhtes

kehtestatakse miinimumnõuded Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/36/EÜ aktsionäride isiku tuvastamist, teabe edastamist ja aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamist käsitlevate sätete rakendamiseks.

Rahandusministeerium on juba käesolevas eelnõus sisalduva ühisrahastuse osa varasemalt kooskõlastamiseks esitanud (ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse eelnõu, mis esitati kooskõlastamisele 2021. a. 15. jaanuaril).⁴ Käesoleva eelnõuga soovitakse menetleda EL õigusakte puudutavaid norme nõ kiiremini arvestades nende ülevõtmise aega.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu on koostanud Rahandusministeeriumi finantsturgude poliitika osakonna nõunik Valner Lille (611 3552, valner.lille@fin.ee) ja sama osakonna juhataja Thomas Auväärt (611 3633, thomas.auvaart@fin.ee). Eelnõu on keeleliselt toimetanud Rahandusministeeriumi õigusosakonna keeleteoimetaja Sirje Lilover (611 3638, sirje.lilover@fin.ee). Eelnõu juriidilist kvaliteeti ja seletuskirja kontrollis Rahandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Marge Kaskpeit (611 3611, marge.kaskpeit@fin.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu vastuvõtmiseks on vajalik Riigikogu lihthälte enamus. Eelnõuga muudetakse:

- Finantsinspektsiooni seadust redaktsioonis RT I, 21.11.2020, 4
- Investeerimisfondide seadust redaktsioonis RT I, 04.01.2021, 29
- Kindlustustegevuse seadust redaktsioonis RT I, 04.12.2019, 8
- Krediidiasutuse seadust redaktsioonis RT I, 10.07.2020, 20
- Väärtpaberituruse seadust redaktsioonis RT I, 04.12.2019, 4

2. SEADUSTE MUUTMISE EESMÄRK JA PEAMISED MUUDATUSED

2.1. Üldine taust

2.1.1. Ühisrahastuse reguleerimine EL-s

Ühisrahastamine on alternatiivne võimalus finantseerida selliseid projekte, mida teised finantsteenused ei pruugi rahuldada. Käesoleval ajal ei ole Eestis ühisrahastusega tegelevate ettevõtete äritegevust eriseadustega reguleeritud ja Eesti õiguses puuduvad selged alused ühisrahastuse investeringute määratlemiseks. Ühisrahastusettevõtja investeringutele kohalduv regulatsioon on siiani sõltunud eelkõige ettevõtja ärimudelidest ja rahastusprojekti struktureerimisest.

2018. aastal avaldati Euroopa Komisjoni FinTech tegevuskava, mille eesmärk on suurendada Euroopa finantssektori konkurentsivõimelisust ja innovaativsust. Tegevuskava raames esitati ka ettepanek teatud ühisrahastumudelite reguleerimiseks EL-s. 2020. a. 7. oktoobril võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/1503. Nimetatud määruse eesmärk on, et ühisrahastusteenuse osutajad saaksid kergesti oma teenuseid pakkuda terves ELis, mis aitaks mitmekesistada Euroopa finantssüsteemi, toetades finantsstabiilsust, investorikaitset ja

⁴ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/a41d0022-7752-4009-9a08-1b97fc44be64#QE4XAH3H>

туруosalistevahelist konkurentsi. Piiriülese teenuse osutamiseks on ette nähtud tegevuslubade andmise kord, mis võimaldab ELis piiriülevalt tegutseda ilma edaspidi igas liikmesriigis tegevusluba taotlemata. Samas kindlustatakse, et ühisrahastusteenuse osutajad on allutatud raamistikule, mis tagab nende nõuetekohase haldamise ja rahastajate kaitse, keskendudes usaldusväärsele riskijuhtimisele, eriti ärikäitumisele, sobivusele ja nõuetele vastavusele, hoolsuskohustusele ja nõuetekohasele teabe avalikustamisele. See peaks suurendama ühtlasi ka investorite kaitset. Määrust kohaldatakse alates 2021. aasta 10. novembrist.

Lisaks EL ühisrahastuse määrusele võeti 2020. a. 7. oktoobril vastu ka EL direktiiv 2020/1504, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL ehk MiFID II direktiivi. Nimelt lisatakse direktiivi 2014/65/EL artikli 2 lõikesse 1 punkt p, millega välistatakse MiFIDII regulatsiooni kohaldamisalast EL ühisrahastusmääruse artikli 2 lõike 1 punktis e määratletud ühisrahastusteenuse osutajad. Liikmesriikidel on viidatud direktiivi kohaselt kohustus nõue siseriiklikku õigusesse implementeerida hiljemalt 10. maiks 2021 ja hakata seda kohaldama alates 2021. aasta 10. novembrist.

Käesoleva eelnõuga sätestatakse seega normid, mis rakendavad määrust (EL) 2020/1503 ja normid, millega võetakse üle direktiiv (EL) 2020/1504 ning kehtestatakse vastutus ja järelevalve käesolevas lauses viidatud õigusaktides nimetatud teenuseosutajate üle.

Oluline on mainida, et EL ühisrahastusmäärus kõikidele ühisrahastuse viisidele või vormidele ei kohaldu ehk teatud ühisrahastusmudelitele ei ole EL tasemel nõudeid ühtlustatud. See puudutab eelkõige tarbijakrediidi vahendamise tegevaid ühisrahastusteenuse osutajaid. Seega käeolev eelnõu ei puuduta sellised ühisrahastusteenuse osutajad, kes võimaldavad investeerimist üksnes nn tarbijakrediidi projektidesse.

2.1.2. Jätkusuutliku rahastamise põhimõtete kehtestamine finantssektoris

2019.a ja 2020.a aastal võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris (edaspidi *SFDR*) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik (edaspidi *taksonoomia määrus*), mille nõuded on otsekohalduvad, kuid mille nõuete üle järelevalve teostamiseks tuleks anda volitused kohalikele finantsjärelevalve asutustele. SFDR kohaselt peavad finantsturuosalised ja finantsnõustajad avaldama erinevat täiendavat teavet oma veebisaitidel, lepingueelses teabes ning aastaaruannetes. Finantsturuosalised, kellele ülaltoodud nõuded SFDR kohaselt kohalduvad, on:

- a) väärtpaperiportfelli valitsemise teenust osutavad investeerimisühingud ja pangad;
- b) investeerimisfondide valitsejad:
 - i) alternatiivsete investeerimisfondide (AIF) valitsejad;
 - ii) eurofondide (UCITS) valitsejad
 - iii) Euroopa riskikapitalifondide (EuVECA) valitsejad;
 - iv) Euroopa sotsiaalettevõtlusfondide (EuSEF) valitsejad.
- c) kindlustusandjad, kes pakuvad kindlustuspõhiseid investeerimistooteid⁵;
- d) tööandja kogumispensioni asutused (IORP);

⁵ Investeerimistoode, mis annab õiguse kindlustushüvitisele või tagastusväärtusele, mille suurus sõltub täielikult või osaliselt, otseselt või kaudselt hinnakõikumistest turgudel või kutselistele investoritele kättesaadavaks tehtud investeerimistoode, mis annab õiguse kindlustushüvitisele või tagasiostuväärtusele, mille suurus sõltub täielikult või osaliselt, otseselt või kaudselt hinnakõikumistest turgudel

- e) pensionitoodete⁶ väljatöötajad;
- f) üleeuroopalise personaalse pensionitoote (PEPP) pakkujad;

Finantsnõustajad, kellele SFDR täiendava teabe avalikustamise nõuded kohalduvad, on:

- a) kindlustusvahendajad ja kindlustusandjad, kes pakuvad kindlustusnõustamist seoses kindlustuspõhiste investeerimistoodetega;
- b) investeerimisnõustamist pakuvad investeerimisühingud ja pangad;
- c) investeerimisnõustamist pakuvad AIF või UCITS valitsejad.

Täiendav teave, mida ülaltoodud ettevõtetel tuleb avaldada veebisaitidel, on mh näiteks:

- a) teave selle kohta, millised on nende jätkusuutlikkusriskide arvesse võtmise põhimõtted investeerimisotsustes, investeerimisnõustamisel või kindlustusnõustamisel,
- b) avaldus hoolsuskohustuse põhimõtete kohta, kui nad arvestavad, et investeerimisotsusel on põhiliselt negatiivne mõju jätkusuutlikkusteguritele, võttes arvesse finantsturu osaliste suurust, olemust, nende tegevuse ulatust ja pakutavate finantstoodete liiki, või sõnaselge põhjenduse miks nad seda ei tee ning kohasel juhul teave selle kohta, kas ja millal nad kavatsevad sellise negatiivse mõjuga arvestada. Erandina peab finantsturu osaline, kellel on pärast 30. juunit 2021 keskmiselt rohkem kui 500 töötajat, või suure kontserni emaettevõtjast finantsturuosaline, kellel on pärast 30. juunit 2021 konsolideeritud alusel keskmiselt rohkem kui 500 töötajat, oma veebisaidil avaldama igal juhul avalduse hoolsuskohustuse põhimõtete kohta seoses investeerimisotsuste põhilise negatiivse mõjuga jätkusuutlikkusteguritele.
- c) teave jätkusuutlikkusriskide arvestamise kohta tasustamispoliitikates ja
- d) teave jätkusuutlikkuse aspektidest ning mõjudest iga pakutava toote kohta.

Lepingueelses teabes peavad nad näiteks avaldama:

- a) teabe jätkusuutlikkusriskide arvestamise kohta investeerimis- või nõustamisotsustes ning nende pakutavatele või nõustatavatele finantstoodetele avalduvate jätkusuutlikkusriskide tõenäolise mõju tootlusele hindamise tulemuse. Kui jätkusuutlikkusriske ei peeta asjakohaseks, tuleb selgelt ja lühidalt selgitada, miks.
- b) teabe jätkusuutlikke aspekte edendava toote vastavusest väidetule,
- c) teabe jätkusuutlike eesmärkidega toote eesmärkide täitmisest, sh võrdlusaluseks valitud indeksi sobivus, või kui indeksit ei kasutata, siis selgitus, kuidas eesmärke saavutatakse, jmt.

Aastaaruannetes tuleb näiteks esitada teave selle kohta, kuidas täidetakse jätkusuutlikkuse eesmärke, milline on keskkonnavalaste või sotsiaalsete omaduste saavutamise ulatus ja üldine jätkusuutlikkusega seotud mõju asjaomaste kestlikkuse näitajate alusel, või võrdlus määratud indeksi ja laiapõhjalise turuindeksiga kestlikkuse näitajate kaudu, jmt.

Taksonoomia määruse teabe avalikustamise nõuete kohaselt peavad finantsturuosalised avaldama ette nähtud korras teavet selle kohta, kas ja millisel määral järgitakse pakutava finantstoote alusinvesteeringute puhul taksonoomia määruse kohaselt kehtestatud keskkonnasäästliku majandustegevuse kriteeriume.

Eelnõus antakse Finantsinspeksioonile volitused ülaltoodud kahe määruse nõuete üle järelevalve teostamiseks. Ühtlasi nähakse ette karistused taksonoomia määrukses ette nähtud teabe avalikustamist puudutavate nõuete rikkumise eest. Nimetatud karistuste kehtestamise kohustus tuleneb EL liikmesriikidele samuti taksonoomia määruhest.

⁶ pensionitooded, mille esmane eesmärk on tagada investorile pensionipõlves sissetulek ning mis annavad investorile õiguse teatavatele hüvitistele või erapensionitoodet, mille puhul siseriikliku õiguse kohaselt nõutakse tööandja rahalist osalust ning tööandja või töötaja ei saa pensionitoodet ega selle pakkujat valida.

2.1.3. Aktsionäride suurem kaasamine börsiettevõtete üldkoosolekutel osalemiseks

Aktsionäride õigusi reguleeriva EL aktsionäride direktiivi nõuded võeti Eesti õigusesse üle 13.11.2019 Riigikogus vastu võetud Väärtpaberituru seaduse ja teiste seaduste muutmise seadusega. Üle võetud nõuete peamiseks eesmärgiks oli edendada nn börsifirmade ja nende aktsionäride vahelist suhtlemist ning suurendada eelkõige väikeaktsionäride osalemise võimalust börsifirmade üldkoosolekutel. Nõudeid üle võtvate sätete jõustumise järgselt on aga tekkinud praktikas küsimusi seoses nõuete kohaldamisega väärtpaberitele, mis ei ole registreeritud Eesti registris. Eelnõus likvideeritakse tekkinud küsitavused ning luuakse õiguslik selgus ka nende väärtpaberite emitentide ja aktsionäride vahelise info liikumise nõuete täitmiseks.

2.2. Väljatöötamiskavatsus

Eelnõu kohta ei ole väljatöötamiskavatsust koostatud tulenevalt Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011 määruse nr 180 „Hea õigusloome ja normitehnika eeskiri“ (edaspidi *HÕNTE*) § 1 lõike 2 punktist 2. Vastavalt *HÕNTE* § 1 lõike 2 punktile 2 ei ole seaduseelnõu väljatöötamiskavatsus nõutav, kui eelnõu käsitleb EL õiguse rakendamist ja kui eelnõu aluseks oleva EL õigusakti eelnõu menetlemisel on sisuliselt lähtutud sama paragrahvi lõikes 1 sätestatud nõuetest ning kui seaduseelnõu seadusena rakendamisega ei kaasne olulist õiguslikku muudatust või muud olulist mõju.

3. EELNÕU SISU JA VÕRDLEV ANALÜÜS

Paragrahv 1 - muudatused Finantsinspektsiooni seaduses

Finantsinspektsiooni seaduse (FIS) muutmiselega nähakse Finantsinspektsioonile ette alused ühisrahasusteenuse osutajate suhtes järelevalvetasude kehtestamiseks.

Finantsinspektsiooni järelevalvesubjekti järelevalvetasu koosneb FIS-is sätestatud (i) fikseeritud kapitaliosast (mida tulude prognoosimise ja planeerimise protsessis ei saa muuta; so 1% kapitalist) ja (ii) mahuosast, mis kehtestatakse kalendriaastaks protsendina seaduses etteantud (protsendi) vahemikest ning konkreetse subjekti liigi arvestusaluseks olevast näitajast (nt vara, preemiad, maksete mahud, krediidi jääk jmt). Iga-aastase täpse kohaldamisele kuuluva mahuosa määra kehtestab rahandusminister oma määrusega 15 päeva jooksul pärast FI eelarve kinnitamist FI nõukogu poolt (FIS § 40 lg 1).

FIS § 38 lõiget 2 täiendatakse kolmanda lausega, mille kohaselt peavad ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 kohaldamisulatusse jäävad ühisrahasusteenuse osutajad maksma järelevalvetasu kapitali- ja mahuosa pealt.

FIS § 38 lõiget 8 täiendatakse punktidega 6¹ ja 6², mille eesmärk on täpsustada, et juhul kui isikul on nii ühisrahasusteenuse osutamise kui ka makseasutuse või e-raha asutuse tegevusluba, maksab ta järelevalvetasu subjektina, kelle järelevalvetasu osutub suuremaks. Kui ühisrahasusteenuse osutaja, kes ei ole krediidiandja või krediidivahendaja, maksab järelevalvetasu üksnes ühisrahasusteenuse osutajana.

FIS § 39 lõige 1 reguleerib, kuidas määrata järelevalvetasu kapitaliosa. **FIS § 39 lõike 1 punkti 4** muudatuse kohaselt on ühisrahastusteenuse osutaja kapitaliosa summa, mis võrdub ühe protsendiga tegevusloas märgitud tegevusalaga tegelemiseks õigusakti kohaselt nõutavast kõrgeimast minimaalsest aktsia-, osa- või algkapitali summast.

FIS § 39 lõige 2 näeb ette reeglid, kuidas arvutada järelevalvetasu mahu pealt. Järelevalvetasu mahuosa määrade kehtestamisel erinevatele järelevalvesubjektide gruppidele tuleb arvestada nende tegevuse mahtusid ja kasumlikkust ja hinnata nende järelevalvele kuluvat ressursi. Järelevalvetasu määramisel tuleb lähtuda eeldusest, et järelevalvetasu ei oleks subjekti jaoks ülemäära koormav. **FIS § 39 lõiget 2 täiendatakse uue punktiga 2¹**, mis näeb ette vastava protsendivahemiku. Laenupõhise ühisrahastusteenuse osutaja mahuosa arvutatakse vahendatud krediidi summa pealt ning investeerimis- või omakapitalipõhise ühisrahastusteenuse osutaja korral vahendatud investeeringutena käsitatav summa.

Vastavalt FIS § 41 arvutatakse järelevalvetasu ettemakse järelevalve subjekti vara aritmeetilise keskmise alusel, mis valdavalt määratakse olulises osas subjektide puhul FI-le esitatud bilansi andmetel eelarve otsustamise aastale eelneva aasta) 31.12 ning jooksva aasta 31.03 ja 30.06 seisuga. Ettemakse tasutakse hiljemalt 31.12. **FIS § 41 uue lõikega 5³** nähakse ette, et mahuosa ettemakse arvutamisel võetakse aluseks ühisrahastusteenuse osutaja vahendatud krediidi summa või vahendatud investeeringutena käsitatav summa. Lõppmakse arvutatakse FIS § 42 alusel järelevalve subjekti vara aritmeetilise keskmise alusel, mis on arvutatud tema poolt FI-le esitatud bilansi andmetele tuginedes eelarveaastale eelnenud aasta 31.03, 30.06, 30.09 ja 31.12 seisuga. **FIS § 42 uue lõikega 5³** nähakse ette, et mahuosa lõppmakse arvutamisel võetakse aluseks laenupõhise ühisrahastusteenuse osutaja vahendatud krediidi summa ning investeerimis- või omakapitalipõhise ühisrahastusteenuse osutaja vahendatud investeeringutena käsitatav summa.

FIS § 45³ ja 45⁴ täiendustega nähakse ette menetlustasud määruse kohaselt tegevusloa taotlemisel. Paragrahvi 45³ lõiget 2 muudetakse nii, et esmase tegevusloa taotlemisel tasutav menetlustasu on ühisrahastusteenuse osutajatele 1 000 eurot (sarnaselt kindlustusandjate, investeerimisühingute, makseasutuste, krediidiandjate jt finantsjärelevalve subjektidega). Kõrgem menetlustasu on aga krediidasutustel, mis on 1 500 eurot. Lisaks nähakse ette, et ühisrahastusteenuse osutaja, kes taotleb tegevusluba oma tegevuse laiendamiseks täiendavatele ühisrahastusteenustele, mida ei olnud ajal, mil tegevusluba anti, peab laiendamistaotluse menetletakse tasuma 500 eurot.

Paragrahv 2 – muudatus investeerimisfondide seaduses

Seadust täiendatakse §-ga 503², milles sätestatakse rahatrahvid lähtuvalt taksonoomia määruse artiklis 22 sätestatust, mille kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama artiklite 5, 6 ja 7 sätete rikkumise korral kohaldatavad meetmed ja karistusnormid. Nimetatud määruses kehtestatakse raamistik ning kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millisel juhul liigitatakse majandustegevus keskkonnasäästlikuks. Finantsinspeksioon teostab antud määruse nõuete üle investeerimisfondide seaduse kontekstis järelevalvet tulenevalt investeerimisfondide seaduse § 455 lõikest 3, mille kohaselt Finantsinspeksioon teostab järelevalvet ka Euroopa Liidu määrustes sätestatud nõuetele vastavuse üle. Finantsinspeksiooni järelevalve seisukohalt on olulised määruse artiklid 5–7, milles kehtestatakse nõuded keskkonnasäästlike investeeringute, keskkonnanäitajaid edendavate finantstoodete ja muude finantstoodete läbipaistvusele lepingueelses teabes ja perioodilistes aruannetes. Trahvide suurus on võrdse kohtlemise tagamiseks analoogne väärtpaberituru seadusesse lisatavas §-s 237⁸⁴ ja

kindlustustegevuse seadusesse lisatavas §-s 263¹ samade rikkumiste korral ette nähtavate rahatrahvidega.

Paragrahv 3 – muudatus kindlustustegevuse seaduses

Seadust täiendatakse paragrahviga 263¹, milles sätestatakse rahatrahvid lähtuvalt taksonoomia määruse artiklis 22 sätestatust, mille kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama artiklite 5, 6 ja 7 sätete rikkumise korral kohaldatavad meetmed ja karistusnormid. Nimetatud määruses kehtestatakse raamistik ning kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millisel juhul liigitatakse majandustegevus keskkonnasäästlikuks. Finantsinspeksioon teostab antud määruse nõuete üle kindlustustegevuse seaduse kontekstis järelevalvet tulenevalt kindlustustegevuse seaduse § 223 lõikest 1, mille kohaselt Finantsinspeksioon teostab järelevalvet lisaks kindlustustegevuse seaduses ja Finantsinspeksiooni seaduse § 2 lõikes 1 ja § 6 lõike 1 punktis 7 nimetatud seadustes sätestatud nõuetele ka muudes õigusaktides (sh ka Euroopa Liidu määrustes) sätestatud nõuetele vastavuse üle. Finantsinspeksiooni järelevalve seisukohalt on olulised määruse artiklid 5–7, milles kehtestatakse nõuded keskkonnasäästlike investeeringute, keskkonnanäitajaid edendavate finantstoodete ja muude finantstoodete läbipaistvusele lepingueelses teabes ja perioodilistes aruannetes.

Trahvide suurus on analoogne kindlustustegevuse seaduses sätestatud analoogsete rikkumiste korral, näiteks §-s 253, ette nähtud rahatrahvidega. Võrdse kohtlemise tagamiseks on see ühtlasi analoogne väärtpaberituru seadusesse lisatavas §-s 237⁸⁴ samade rikkumiste korral ette nähtavate rahatrahvidega.

Paragrahv 4 – muudatus krediidasutuste seaduses

Paragrahvi 88 lõiget 5¹ täiendatakse punktiga 5 tulenevalt väärtpaberituru seaduse § muudatustest, milles esitatud kohustust ei saaks krediidasutused muidu pangasaladuse nõude tõttu täita. Eestis registreeritud väärtpaberitele on analoogne pangasaladuse kohustuse erand juba kehtestatud väärtpaberite registri pidamise seaduse § 6 lõikes 9².

Paragrahv 5 – muudatused väärtpaberituru seaduses

Paragrahvi 47 lõike 1 täiendamine punktiga 17 on seotud ka väärtpaberituru seaduse § 230 lõike 1 täiendamisega, kuhu lisatakse uus punkt 14 (vt järgmise muudatuse selgitusi). Konkreetselt nähakse käesolevaga ette, et väärtpaberituru seaduse kolmandat osa, mis näeb ette tegevusloastamise ja muud organisatoorsed nõuded, ei kohaldata ühisrahastusteenuste osutajatele. Vastav muudatus tuleneb EL finantsinstrumentide turgude direktiivi ehk MiFID II artikli 2(1) täiendamisest punktiga p (kus vastav erisus ette nähakse).

20. peatüki 3. jakku lisatava 3. jaotise all seadusesse lisatavas paragrahvis 187⁸ sätestatakse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2018/1212 kohastele vahendajatele kohustus liigutada nimetatud rakendusmääruses ette nähtud teavet aktsionäride ja emitentide vahel. Vahendajateks rakendusmääruse (EL) 2018/1212 artikli 1 punktis 4 esitatud määratluse kohaselt on isik, kes pakub aktsionäride või muude isikute nimel aktsiate hoidmise või haldamise teenust või väärtpaberikontode haldamise teenust, näiteks investeerimisühing, krediidasutus või väärtpaberite keskodepositoorium, Vahendatav teave puudutab aktsionäride isikut ning võimaldab emitendil tuvastada oma aktsionäre selleks, et neile edastada omakorda, kas vahendajate kaudu või otse, vajalikku teavet seoses aktsionäride üldkoosoleku korraldamisega ja selles osalemisega või muude korporatiivsete sündmustega. Edastatavat teavet ja selle vorme reguleeritakse täpsemalt komisjoni rakendusmääruses EL) 2018/1212.

Antud muudatusega likvideeritakse lünk, mis on tekkinud aktsionäride direktiivi senise ülevõtmisega. Nimetatud direktiivis 2007/36/EÜ lisatavate artiklite 3a ning 3b nõuded on Eestis üle võetud eelkõige väärtpaperite registri pidamise seadusega, mille kohaldumisalasse kuuluvad aga Eesti väärtpaperite registris või Eestis teenuseid osutava keskdepositooriumi peetavas registris registreeritud väärtpaperid. Antud muudatusega kehtestatakse aktsionäride direktiivi artiklite 3a ja 3b kohased teabe edastamise nõuded vahendajatele ka väljaspool Eestit, teises lepinguriigis, registreeritud aktsiatega seotud aktsionäridega ning nende aktsiate emitentide üldkoosolekute ja muude korporatiivsete sündmustega seonduva teabe edastamiseks, mis ei olnud seni Eesti õiguses nii sõnaselgelt sätestatud. Näiteks kui Eestis tegutsev investeerimisühing või krediidasutus hoiab Eesti kliendile Rootsis registreeritud väärtpaperit, siis peab ta vahendajana samuti ette nähtud teavet aktsionäride ning emitendi vahel vahendama.

Paragrahvis 230 on kehtestatud EL õigusaktid ja nende alusel kehtestatud õigusaktid, milles sätestatu kohase täitmise üle on Finantsinspeksioonil õigus teostada järelevalvet.

Lõiget 1 täiendatakse kolme uue punktiga, millega antakse Finantsinspeksioonile õigused järelevalve teostamiseks kolme uue otsekohalduva määruse üle:

1) punktis 12 antakse Finantsinspeksioonile õigus järelevalve teostamiseks SFDR-s sätestatu üle. Vastav nõue tuleneb nimetatud määruse artiklist 14. Nimetatud määruuses kehtestatakse finantsturu osalistele ja finantsnõustajatele nõuded täiendava teabe esitamiseks ja avalikustamiseks seoses jätkusuutlikkusriskidega.

2) punktis 13 antakse Finantsinspeksioonile õigus järelevalve teostamiseks taksonoomia määruuses sätestatu üle. Vastav nõue tuleneb nimetatud määruse artiklist 21. Nimetatud määruuses kehtestatakse raamistik ning kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, millisel juhul liigitatakse majandustegevus keskkonnasäästlikuks. Finantsinspeksiooni järelevalve seisukohalt on olulised määruse artiklid 5–7, milles kehtestatakse nõuded keskkonnasäästlike investeeringute, keskkonnanäitajaid edendavate finantstoodete ja muude finantstoodete läbipaistvusele lepingueelses teabes ja perioodilistes aruannetes.

3) punkti 14 eesmärk on tagada, et Finantsinspeksioon on riiklik pädev asutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 artikli 29 tähenduses, vastutades määruuses sätestatud ülesannete ja kohustuste täitmise eest seoses finantsjärelevalvega ühisrahastusteenuse osutajate üle.

Paragrahv 237⁸³ tunnistatakse kehtetuks ja kehtestatakse uuesti **§-na 237⁸⁶**. Tegemist on tehnilise muudatusega, mis on tingitud uute väärteokoosseisu lisamisega paragrahvides 237⁸⁴ ja 237⁸⁵. Kehtivas paragrahvis 237⁸³ sätestatakse, et käesolevas peatükis nimetatud väärtegude kohtuväline menetleja on inspeksioon. Antud säte sobib oma sisult peatüki viimaseks sätteks, mistõttu tekkis uue väärteokoosseisu lisamisega vajadus ka vastavat menetluse paragrahvi numbrit muuta.

Paragrahvis 237⁸⁴ sätestatakse rahatrahvid lähtuvalt taksonoomia määruuse artiklis 22 sätestatust, mille kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama artiklite 5, 6 ja 7 sätete rikkumise korral kohaldatavad meetmed ja karistusnormid. Trahvide suurus on analoogne väärtpaperituru seaduses sätestatud analoogsete rikkumiste korral ette nähtud rahatrahvidega.

Paragrahvis 237⁸⁵ sätestatakse rahatrahvid lähtuvalt määruse (EL) 2020/1503 artiklis 39 sätestatust, mille kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama vastavate artiklite sätete rikkumise korral kohaldatavad meetmed ja karistusnormid. Trahvide suurus on analoogne väärtpaperituru seaduses sätestatud analoogsete rikkumiste korral ette nähtud rahatrahvidega.

4. EELNÕU TERMINOLOOGIA

Seaduseelnõuga ei tooda Eesti õiguskorda uusi termineid.

5. EELNÕU VASTAVUS EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Eelnõuga viiakse kehtivatesse õigusaktidesse sisse sätted, mis on vajalikud järgmiste EL õigusaktide rakendamiseks:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/1503 (mis reguleerib ühisrahasusteenuse osutajate tegevust);
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2020/1504, millega muudetakse direktiivi 2014/65/EL (mis sätestab selle, et MiFID II ei kohaldata ühisrahasusteenuste osutajatele);
- 3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/2088, mis käsitleb jätkusuutlikkust käsitleva teabe avalikustamist finantsteenuste sektoris;
- 4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088;
- 5) Ühtlasi täpsustatakse eelnõuga juba varasemalt üle võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/36/EÜ, noteeritud äriühingute aktsionäride teatavate õiguste kasutamise kohta, artiklite 3a ja 3b mõnede nõuete kohaldamise sätteid, mida ühtlasi reguleerib Euroopa Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2018/1212, millega kehtestatakse miinimumnõuded Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/36/EÜ aktsionäride isiku tuvastamist, teabe edastamist ja aktsionäride õiguste kasutamise hõlbustamist käsitlevate sätete rakendamiseks.

Vt täpsemalt käesoleva seletuskirja lisa 1, kus on ära toodud vastavustabelid EL õigusaktide vastavate normide ülevõtmise kohta.

6. EELNÕU MÕJUD

Kavandatav meede nr 1: EL ühisrahasustuse regulatsiooni rakendamine		
1.1. Mõju valdkond I	Mõju turuosalistele	Avalduv mõju: keskmine
<p>Sihtrühm: Teadaolevalt tegutseb Eestis üle 30 ühisrahasusteenuse osutaja, täpne statistika puudub. Kuivõrd aruandlus ei ole olulises osas kättesaadav, siis ei ole võimalik hetkel asjaomast statistikat pakkuda ega adekvaatselt teenuse mahtusid hinnata. Andmed muutuvad kättesaadavaks ja adekvaatse statistika tegemine võimalikuks peale seda, kui hakatakse rakendama EL ühisrahasustamäärust ja Eesti riigisisest õigusakti, mis kehtestab ühisrahasusteenuse osutajatele järelevalve ja aruandluskohustuse, annetuspõhiste ühisrahasusteenuse osutajatele aga teavituskohustuse.</p>		
<p>Mõju ulatus: Käesolev eelnõu näeb ette teenuseosutajatele üksnes vastavad tasud, mida tuleb Finantsinspeksioonike maksta. Tegevusloa taotlemisel tasutav järelevalvetasu on ühisrahasusteenuse osutajale 1 000 eurot, mis on nõ tavapärane tasu võrreldes teiste finantsjärelevalve subjektidega (kindlustusandjate, investeerimisühingute, krediidiandjate jt). Juhul kui ühisrahasusteenuseosutaja soovib osutada täiendavalt uusi teenuseid, siin on nn täiendav menetlustasu 500 eurot.</p>		
<p>Nn jooksev järelevalvetasu (see, mida subjektid maksavad Finantsinspeksioonile iga aasta) sätestakse täpsemalt rahandusministri määrusega, siis selle mõju konkreetselt hinnata ei saa. Siiski nähakse</p>		

eelnõuga ette asjakohane ülempiir, millest jooksev järelevalvetasu suurem ei või olla (see saab maksimaalselt olla 0,1 protsenti teenuseosutaja vahendatud krediidi või investeringute summast).

Kuna muid nõudeid käesoleva eelnõuga otseselt teenuseosutajatele ette ei nähta, siis ei anta käesolevaga ka täiendavat mõjuhinnangut. Selles osas on täpsem mõjuhinnang koostatud eraldi eelnõuga: Vt ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse eelnõu seletuskirja lk 95 – 103⁷.

Mõju avaldumise sagedus: -

Ebasoovitavate mõjude avaldumise risk: -

Mõju olulisus: Mõju on keskmise tähtsusega.

1.2. Mõju valdkond II	Mõju riigiasutuste korraldusele	Avaldub mõju: keskmine
-----------------------	---------------------------------	------------------------

Sihtrühm: Finantsinspeksioon, milles töötab 2020. aasta seisuga 100 inimest.

Mõju ulatus: Finantsinspeksiooni halduskoormus suure tõenäosusega tõuseb, kuna järelevalvesubjektide arv suureneb, mis võib tähendada ka täiendavate inim- ja rahaliste ressursside kaasamist Finantsinspeksiooni töösse. 2020. aastal oli Finantsinspeksiooni töötaja keskmine palk 2876 eurot, kuid uute töötajate mõju Finantsinspeksiooni eelarvele sõltub töötajate arvust.

Finantsinspeksiooni eelarvet mõjutab positiivselt menetlustasudest ja järelevalvetasudest laekuvad summad.

Mõju avaldumise sagedus: seaduse rakendumise alguses avaldub suurem mõju, kui kõik sihtrühma kuuluvad teenuseosutajad hakkavad tegevusluba taotlema. Edaspidi on mõju pidev, kuna Finantsinspeksioon teostab finantsteenuste järelevalvet igapäevaselt.

Ebasoovitavate mõjude avaldumise risk: Ebasoovitavate mõjudena võib näha üsna mahukat tegevuslubade väljastamise menetlust 2021 aasta lõpus ja 2022 aasta alguses. Samas on Finantsinspeksioon konkurentsivõimeline tööandja ja teadaolevalt ei ole täiendava personali leidmisega probleeme.

Mõju olulisus: Mõju on keskmise tähtsusega.

Kavandatav meede nr 2:

Taksonoomia määrusega ja SFDR-ga seotud muudatused - Finantsinspeksioonile vajalike õiguste andmine järelevalve teostamisel ning karistuste kehtestamine taksonoomia määruse nõuete rikkumisel

Finantsinspeksioon saab hakata teostama järelevalvet ning kehtestama trahve ka ülal nimetatud kahes määruses esitatud teabe avalikustamise nõuete rikkumise üle.

2.1. Mõju valdkond I	Mõju riigiasutuste korraldusele	Avaldub mõju: ebaoluline
----------------------	---------------------------------	--------------------------

Sihtrühm: Finantsinspeksioon, milles töötab 2020. aasta seisuga 100 inimest.

Mõju ulatus: Väike. Finantsinspeksioonile kaasneb seoses taksonoomia määruse ja SFDR määruse nõuete üle järelevalve teostamisega kohustus täiendavalt avalikustatavat teavet kontrollida. Samas on selle teabe maht võrreldes juba praegu avalikustatava teabega ebaoluline. Küll aga toob see Finantsinspeksioonile kaasa uue kompetentsi valdkonna (kestlikkus), milleks tuleb luua vajalik kompetents, millega võib kaasneda pikemas perspektiivis vajadus luua mõni uus ametikoht. 2020.

⁷ <https://eelnouid.valitsus.ee/main/mount/docList/a41d0022-7752-4009-9a08-1b97fc44be64#QE4XAH3H>

aastal oli Finantsinspeksiooni töötaja keskmine palk 2876 eurot, kuid uute töötajate mõju Finantsinspeksiooni eelarvele sõltub töötajate arvust.

Samas näevad nimetatud määruste teabe avalikustamise sätted ette kohustuse lisada täiendav teave juba seni avaldatava teabe hulka ning Finantsinspeksiooni rolliks saab esialgu eelkõige kontrollida selle teabe olemasolu ette nähtud kohtades (lepingu eelne teave, veebileht ja aastaaruanne), mis eeldatavasti esialgu olulist kulude suurenemist Finantsinspeksioonile kaasa ei too. Küll aga kerkib täiendava kompetentsi loomine teemaks, kui nõudeid tulevikus määruste ülevaatamise käigus lähiaastatel laiendatakse ning järelevalveasutustelt hakatakse ootama ka esitatava teabe sisulist kontrollimist.

Mõju avaldumise sagedus: Pidev, kuna Finantsinspeksioon teostab finantsteenuste järelevalvet igapäevaselt ning täiendavad kohustused on seotud veebis, lepingueelses teabes ning aastaaruannetes seonduva täiendava teabega.

Ebasoovitavate mõjude avaldumise risk: Täiendava kompetentsi loomisega tuleks tegelema hakata piisavalt kiiresti, kuna lähiajal võib tekkida vajadus ka finantsturuosaliste nõustamiseks seoses rakenduvate nõuetega, mis aitaks maandada riski hilisemate probleemide tekkeks seoses teabe korrektse avalikustamisega.

Mõju olulisus: Väike

2.2. Mõju valdkond II

Mõju turuosalistele

Avalduv mõju: ebaoluline

Sihtrühm: Väike. Taksonoomia määrus ning SFDR on otsekohalduvad ja täiendava teabe avalikustamise nõuded kohalduvad finantsturuosalistele ning finantsnõustajatele sõltumata eelnõus tehtavatest muudatustest. Eelnõuga antakse üksnes Finantsinspeksioonile täiendavad volitused nende määruste nõuete täitmise üle järelevalve teostamiseks, millega seonduvalt turuosalistele olulisi kohustusi juurde ei too.

Mõju ulatus: Väike. Taksonoomia määrus ning SFDR on otsekohalduvad ja täiendava teabe avalikustamise nõuded kohalduvad finantsturuosalistele ning finantsnõustajatele sõltumata eelnõus tehtavatest muudatustest. Eelnõuga antakse üksnes Finantsinspeksioonile täiendavad volitused nende määruste nõuete täitmise üle järelevalve teostamiseks, millega seonduvalt turuosalistele olulisi kohustusi juurde ei too.

Täiendavate väärtekoosseisude kehtestamisega võetakse üle taksonoomia määruses sedastatud kohustus ette näha määruses kehtestatud teabe avaldamise kohustuste täitmise tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused. Ka nende muudatustega ei kaasne otsest halduskoormuse kasvu turuosalistele, kuivõrd nad peavad õigusaktides sätestatud nõudeid järgima sõltumata sellest, kas nõuete rikkumise eest on ette nähtud süüteo koosseis või milline on ähvardava trahvi suurus.

Mõju avaldumise sagedus: -

Ebasoovitavate mõjude avaldumise risk: -

Mõju olulisus: Väike

Kavandatav meede nr 3:

Aksionäride õigustega seonduvate sätete täpsustamine

3.1. Mõju valdkond I

Mõju turuosalistele (kontohalduritele)

Avalduv mõju: ebaoluline

Sihtrühm: Väike. Muudatused puudutavad vaid nende aktsiatega seotud aktsionäride ja emitentide korporatiivsete sündmustega seonduvat teavet, mis on registreeritud teises lepinguriigis, väljaspool Eestit. Näiteks kui Eestis tegutsev investeerimisühing või krediitiasutus hoiab Eesti kliendile Rootsis registreeritud väärtepaberit, siis peab ta vahendajana samuti ette nähtud teavet aktsionäride ning

emitendi vahel vahendama. Kõigi Eestis registreeritud aktsiatega seonduv teabevahetus toimib juba varasemalt üle võetud Eesti õigusaktide sätete kohaselt.

Mõju ulatus: Väike. Ülaltoodud aktsiatega seonduva teabe liikumise kohta puudub täpne statistika, kuna need aktsiad ei kajastu Eesti väärpaberite registris. Kuid hinnanguliselt ei ole selle teabe liikumise hulk oluliselt suur võrreldes kõiki aktsiaid puudutava teabe liikumisega. Ühtlasi on selliste aktsionäride mõju emitendi majandustegevusele ning veelgi väiksem on see mõju majandusele tervikuna.

Mõju avaldumise sagedus: Väike.

Ebasoovitavate mõjude avaldumise risk: -

Mõju olulisus: Väike

7. SEADUSE RAKENDAMISEGA SEOTUD RIIGI JA KOHALIKU OMAVALITSUSE TEGEVUSED, EELDATAVAD KULUD JA TULUD

Eelnõus sisalduvate muudatustega riigile ja kohalikele omavalitustele täiendavaid kulusid ei kaasne.

EL ühisrahastuse regulatsiooni rakendamine toob Finantsinspeksioonile kindlasti teatud halduskoormuse kaasa. Kuid täpsem koormus sõltub Finantsinspeksioonile esitatavatest tegevusloa taotluste arvust.

Kestliku rahastamisega seonduvate määruste nõuete üle järelevalve rakendamisega seonduvalt lisanduvad Finantsinspeksioonile järelevalve kohustused finantsturuosaliste juba sektoripõhiselt avaldatavale teabele lisaks täiendava, kestlikkusega seonduva, teabe avaldamise kontrollimiseks. Hinnanguliselt ei peaks see esialgu olulisi täiendavaid kulusid Finantsinspeksioonile kaasa tooma.

Finantsinspeksiooni rahastatakse järelevalvetasudest (mitte riigieelarvest) ning seega puudub siin mõju riigieelarvele.

8. RAKENDUSAKTID

Eelnõus ei ole täiendavate rakendusaktide vastuvõtmist ette nähtud.

9. SEADUSE JÕUSTUMINE

Eelnõus sisalduvad õigusaktide muudatused jõustuvad üldises korras.

10. EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE, HUVIRÜHMADE KAASAMINE JA AVALIK KONSULTATSIOON

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Justiitsministeeriumile ja teistele ministeeriumitele ning arvamuse avaldamiseks Finantsinspeksioonile, Eesti Pangale, Eesti Pangaliidule, Eesti

Kaubandus- ja Tööstuskojale, Tallinna Börsile, MTÜ-le FinanceEstonia, Eesti Kindlustusseltside Liidule ning Eesti Era- ja Riskikapitali Assotsiatsioonile.

Käesolevas eelnõus sisalduv ühisrahastuse osa on juba 2021. a. 15. jaanuaril ministriumitele kooskõlastamiseks esitatud ühisrahastuse ja muude investeerimisinstrumentide ning virtuaalvääringute seaduse eelnõu koosseisus. Laekunud tagasisidega (vt eelnõu seletuskirja lisa 2) on eelnõus arvestatud. Käesoleva eelnõuga soovitakse menetleda EL õigusakte puudutavaid norme nõ kiiremini arvestades nende ülevõtmise aega.

Algatab Vabariigi Valitsus 2021

(allkirjastatud digitaalselt)

EL õigusaktide ja eelnõu kohaste sätete võrdlustabelid

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1504 ning Eesti õigusaktide vastavustabel

EL direktiivi 2020/1504 norm	EL õigusakti normi ülevõtmise kohustus	EL õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisesed õigusaktid	Kommentaarisid
Artikkel 1	jah	Eelnõu § 5 – VPTS § 47 lõike 1 täiendamine punktiga 17	-
Artikkel 2 punkt 1	jah	Seadus jõustub üldises korras.	Tegemist on sättega, mis kehtestab liikmesriikidele direktiivist tulenevate sätete ülevõtmistähtaja. Selle kohaselt liikmesriigid võtavad vastu direktiivi (EL) 2020/1504 artikli 1 järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid ja avaldavad need hiljemalt 10. maiks 2021. Kõnealuseid norme tuleb kohaldada alates 10. novembrist 2021.
Artikkel 2 punkt 2	ei	-	Tegemist on sättega, mis kehtestab liikmesriikidele kohustuse edastada Euroopa Komisjonile ja Euroopa Väärtpaperiturujärelevalvele direktiivi ülevõtvate riigiseste sätete teksti.
Artikkel 3	ei	-	Sättestab direktiivi jõustumise.
Artikkel 4	ei	-	Sättestab direktiivi adressaadid.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/1503 ning Eesti õigusaktide vastavustabel

EL määruse 2020/1503 norm	EL õigusakti normi ülevõtmise kohustus	EL õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisesed õigusaktid	Kommentaarisid
Artikkel 29 lõige 1	jah	Eelnõu § 5 – VPTS § 230 lõike 1 täiendamine punktiga 14	Viidatud artikli kohaselt määravad liikmesriigid pädevad asutused, kes vastutavad käesolevas

			määruses sätestatud ülesannete ja kohustuste täitmise eest, ning teavitavad sellest ESMA-t.
Artikkel 34 esimene lause	ei	-	Viidatud artikli kohaselt teatavad liikmesriigid komisjonile ja ESMA-le oma õigus- ja haldusnormid, millega määruse VI peatükki (pädevad asutused ja esma) rakendatakse, sealhulgas asjaomased kriminaalõigusnormid, hiljemalt 10. novembriks 2021. Tegemist on sättega, mis kehtestab liikmesriikidele kohustuse edastada Euroopa Komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele määrust ülevõtivate riigisiseste sätete teksti.
Artikkel 34 teine lause	ei	-	Liikmesriigid teatavad põhjendamatu viivitusega komisjonile ja ESMA-le kõnealuste normide hilisematest muudatustest. Tegemist on sättega, mis kehtestab liikmesriikidele kohustuse edastada Euroopa Komisjonile ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele määrust ülevõtivate riigisiseste sätete teksti, kui need muutuvad seaduse vastuvõtmise järel.
Artikkel 39	jah	Eelnõu § 5 p. 5 – VPTS-i täiendamine § 237 ⁸⁵	Artikkel kohustab liikmesriike tagama pädevatele asutustele riigisisese õiguse kohaselt õiguse määrata halduskaristusi ja võtta muid sobivaid haldusmeetmeid, mis peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
Artikkel 48	ei	-	Liikmesriik võib valikuliselt rakendada lihtsustatud loamenetluse režiimi sõltuvalt sellest, kas selline režiim on varem kehtinud. Eestis ei ole seni ühisrahastajate suhtes eraldi tegevusloa režiimi kehtestatud.
Artikkel 50 lõige 1	jah	Võetakse üle asjaomase eriseadusega (<i>teavitaja kaitse seadus</i>), mis käesoleval ajal on	-

		Justiitsministeeriumi poolt ettevalmistamisel.	
--	--	--	--

3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/2088 (SFDR) üle võtmist vajavate sätete ning Eesti õigusaktide vastavustabel

EL määruse 2019/2088 norm	EL õigusakti normi ülevõtmise kohustus	EL õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisised õigusaktid	Kommentaariid
Artikkel 14 lõiked 1 ja 2	jah	Eelnõu § 5 – VPTS § 230 lõike 1 täiendamine punktiga 12	Viidatud artikli kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et pädevad asutused, mis on määratud kooskõlas direktiiviga 2013/36/EL ja vastavalt valdkondlikele finantssektori õigusaktidele (ehk Eesti puhul Finantsinspeksioon), jälgivad ühtlasi SFDR kohaselt finantsturu osalistele ja finantsnõustajatele kehtestatud nõuete täitmist. Pädevatel asutustel peavad olema kõik järelevalve- ja uurimisvolitused, mis on vajalikud nende SFDR kohaste ülesannete täitmiseks ning nad peavad tegema teiste pädevate asutustega koostööd ja vahetama vajalikku teavet.

4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852 üle võtmist vajavate sätete ning Eesti õigusaktide vastavustabel

EL määruse 2020/852 norm	EL õigusakti normi ülevõtmise kohustus	EL õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisised õigusaktid	Kommentaariid
Artikkel 21 lõiked 1 ja 2	jah	Eelnõu § 5 – VPTS § 230 lõike 1 täiendamine punktiga 13	Viidatud artikli kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et SFDR artikli 14 lõike 1 kohaselt määratud pädevad asutused (Eesti puhul Finantsinspeksioon) jälgivad ühtlasi finantsturu osaliste vastavust käesoleva määruse

			artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud nõuetele. Pädevatel asutustel peavad olema kõik järelevalve- ja uurimisvolitused, mis on vajalikud nende SFDR kohaste ülesannete täitmiseks ning nad peavad tegema teiste pädevate asutustega koostööd ja vahetama vajalikku teavet.
Artikkel 22	jah	Eelnõu §-d 2 ja 3 ning § 5 - VPTS täiendamine §-ga 237 ⁸⁴	Viidatud artikli kohaselt peavad liikmesriigid kehtestama artiklite 5, 6 ja 7 sätete rikkumise korral kohaldatavad meetmed ja karistusnormid. Kehtestatud meetmed ja karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/36/EÜ teatud sätete ning Eesti õigusaktide vastavustabel

EL direktiivi 2020/1504 norm	EL õigusakti normi ülevõtmise kohustus	EL õigusakti normi sisuliseks rakendamiseks kehtestatavad riigisisised õigusaktid	Kommentaariid
Artikkel 3a lõige 6	jah	Eelnõu § 4 ja § 5 – VPTS täiendamine §-ga 187 ⁸	Artikli 3a nõuded on juba varasemalt kaetud väärtpaberite registri pidamise seaduse § 6 lõigetega 9.2 – 9.4 ja §-ga 19. Eelnõus sätestatud täpsustused täiendavad juba üle võetud nõudeid. Artikli 3a lõike 6 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et aktsionäri isikut käsitleva teabe avaldamist vahendaja poolt, kui see toimub kooskõlas käesolevas artiklis sätestatud normidega, ei käsitata lepinguga või õigus- ja haldusnormidega teabe avaldamisele kehtestatud piirangute rikkumisena.
Artikkel 3b lõige 5	jah	Eelnõu § 4 ja § 5 – VPTS täiendamine §-ga 187 ⁸	Artikli 3b nõuded on juba varasemalt kaetud äriseadustiku § 294 lõikega 1, VPTS § 127 lõikega 2 ning §-ga 187 ⁶ ja väärtpaberite registri pidamise seaduse §-ga 19.

			<p>Eelnõus sätestatud täpsustused täiendavad juba üle võetud nõudeid.</p> <p>Artikli 3b lõike 5 kohaselt peab tagama artikli 3b lõigetes 1 ja 4 osutatud teabe edastamise vahendajate ahelas, välja arvatud juhul, kui vahendaja saab edastada teabe otse äriühingule või aktsionäridele või aktsionäri nimetatud kolmandale isikule.</p>
--	--	--	---

Märkuste tabel

Nr	Ettepaneku sisu	Arvestatud/ mitte arvestatud/ selgitatud/	RMi täiendav kommentaar
FINANTSINSPEKTSIOON			
1.	<p>FIS § 38 lõige 8 täiendatakse järelevalvetasu maksmise kohta.</p> <p>Palume siin ette näha muu hulgas ka selliseid kombinatsioone nagu investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja ja investeerimisühing, investeerimisinstrumentide vahendamise teenuse osutaja ja e-raha asutus. Näiteks, hetkel on ühel turuosalisel investeerimisühingu tegevusloa, aga tal on ka ühisrahastuselaadne element olemas, mida Finantsinspeksioon hetkel ei kontrolli.</p>	Arvestatud	FIS § 38 lõiget 8 on vastavalt muudetud.
2.	<p>FIS § 45³ lõike 2 muutmine, millega määratakse teenuseosutaja tegevusloa taotlemisel menetlustasu 1 000 eurot. Eelnõus sätestatud menetlustasu võib pidada liiga madalaks ning tuleks kaaluda selle tõstmist. Hetkel tasutakse Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi RahaPTS) alusel väljastatava tegevusloa taotluse läbivaatamise eest riigilõivu virtuaalvääringu teenuse pakkumiseks 3 300 eurot. Menetlustasude langetamine ei ole vastava sektori riskisegmenti ja sinna panustatavat järelevalvelist tööd arvestades põhjendatud.</p> <p>Palume määrata Eelnõuga teenuseosutaja tegevusloa taotlemisel menetlustasu vähemalt 3 300 eurot, ideaalis võiks menetlustasu suurenda ja olla 4300 eurot.</p>	Selgitatud	Hetkel on siiski menetlustasu jäetud 1000 euro peale kuna käesolevaga reguleeritakse üksnes ühisrahatsusteenuste osutajate suhtes kehtivaid järelevalvetasusid.